

Розробник: Завалко Катерина Володимирівна, завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності, доктор педагогічних наук, доцент.

Викладачі: Завалко Катерина Володимирівна, завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності, доктор педагогічних наук, доцент
Василевич Марта Олексіївна, викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Протокол № 7 від «07» вересня 2022 року

Завідувач кафедри _____ Катерина ЗАВАЛКО
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми
(керівником проектної групи) 025.00.01 Музичне мистецтво
(назва освітньої програми)

«__» _____ 2022 року

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи) _____ Ольга ОЛЕКСЮК
(підпис)

Робочу програму перевірено

«__» _____ 2022 року

Заступник декана

з науково-методичної та навчальної роботи _____ Інна ТКАЧЕНКО
(підпис)

Пролонговано:

На 2022/2023 н.р. _____ (_____), «07» вересня 2022 р., протокол № 7
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	7/ 210
Курс	2
Семестр	3
Кількість змістових модулів з розподілом:	1
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
аудиторні	24
модульний контроль	6
семестровий контроль	30
самостійна робота	30
форми семестрового контролю	екзамен

2. Мета та завдання дисципліни

Мета курсу - підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі музично-педагогічної освіти, здатного здійснювати фахову підготовку студентів (майбутніх викладачів вищого навчального закладу) на заняттях з музичних дисциплін. Надати вищу музично-педагогічну освіту з можливістю викладання дисциплін кваліфікації у вищих навчальних закладах.

Завдання навчальної дисципліни - виховання комплексу компетентностей студента.

Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій у музикознавстві, педагогіці, виконавстві та характеризуються невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність спілкування іноземною мовою
	ЗК 2	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК 3	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

	ЗК4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК5	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК8	Здатність працювати в міжнародному контексті
	ЗК9	Здатність працювати автономно.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК1	Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
	СК3	Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти (по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики / звукорежисерської практики обробки звуку)
	СК4	Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / педагогічній діяльності.
	СК5	Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
	СК7	Здатність аналізувати виконання музичних творів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

3. Програмні результати навчання

РН-1	Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.
РН-3	Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
РН-4	Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
РН-5	Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію
РН-6	Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН-7	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН-9	Здійснювати ефективне управління мистецькими проєктами, зокрема, їх планування та ресурсне забезпечення.

4. Структура навчальної дисципліни Тематичний план навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна:		Самостійна робота
		Лекції	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Організація сценічно-виконавської діяльності скрипаля				
Тема 1. Етапи підготовки скрипаля до концертного виступу.	27		12	15
Тема 2. Основні форми концертно-виконавської діяльності.	27		12	15
Модульний контроль	6			
Семестровий контроль	30			
Усього за 3 семестр	90		24	30
Усього за 6 курс	90		24	30

5. Програма навчальної дисципліни «Спеціальний інструмент. Скрипка» Змістовий модуль 1 (6 курс, 3 семестр)

Організація сценічно-виконавської діяльності скрипаля.

Тема 1. Етапи підготовки скрипаля до концертного виступу. Підготовка концертної програми до виконавського втілення в умовах публічного концертного виступу. Психологічна підготовка до виступу та якість виконавського відтворення програми на репетиційному занятті. Проблемні ситуації та моделювання умов публічного виступу в класі та у концертному залі. Коефіцієнт реалізації виконавських можливостей та його застосування у процесі підготовки до концертного виступу. Звукозапис у ході виконавської підготовки до концертної діяльності. Формування артистизму у передконцертний період (на репетиційних заняттях).

Основна література: 1, 4, 6.

Додаткова література: 1, 6.

Тема 2. Основні форми концертно-виконавської діяльності. Виконавська діяльність скрипаля-виконавця. Основні форми концертно-виконавської діяльності майбутнього викладача класу скрипки. Поєднання концертно-виконавської та музично-просвітницької діяльності. Підготовка до виступу у лекції-концерті, музичній бесіді, концерті з педагогічними анотаціями, концерті філармонічного типу, академічному концерті. Академічний виступ. Педагогічний та виконавський аналіз академічного концертного виступу.

Основна література: 5, 7, 8.

Додаткова література: 1, 5.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	24	24
Робота на індивідуальних заняттях	10	24	240
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10
Контрольне модульне прослуховування	25	1	25
Разом		299	
Максимальна кількість балів		299	
Розрахунок коефіцієнта		Усього за період роботи до екзамену 299+387 (за 2 семестр) балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 11,43); екзамен - 40 балів.	

6.2. Завдання для самостійної роботи студента

№	Зміст завдання	Академічний контроль		Бали
5.	Робота над художньо-образним змістом музичних творів концертної програми.	точність нотного тексту	1	5
		артистизм	1	
		виконавська стабільність	1	
		якість інтонації та звуковедення	1	
		художня виразність	1	
6.	Моделювання концертних ситуацій; рефлексія; коригування виконавських дій.	аналітичне мислення	1	5
		сценічна адаптивність	1	
		виконавська мобільність	1	
		стабільність виконання	1	
		художня виразність, артистизм	1	

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форми проведення	Критерії оцінювання	Бали
Модульний контроль 1		
Відкрите прослуховування	технічна досконалість	10
	емоційна виразність	10
	стабільність виконання	5
Максимальна кількість балів		25

Дистанційне навчання передбачає складання модульного контролю у форматі відео-запису: студент має зробити та надіслати викладачеві відеозаписи власного виконання відповідних творів напам'ять.

6.4. **Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:**

Екзамен – 1 семестр – виконання поліфонічного твору, твору великої форми, п'єси кантиленного характеру та оригінальної п'єси – 40 балів.

Дистанційне навчання передбачає складання екзамену у форматі відео-запису: студент має зробити та завантажити у відповідну папку на Google Диску відеозапис власного виконання відповідних творів напам'ять.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками. Високий рівень виконання навчального матеріалу з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, агогічних відхилень, ритмічних конфігурацій та мелізмів, чисте, стабільне, технічне виконання музичного твору. Звук у всіх його проявах відповідає художній образності. Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей інструмента відмінна. Відчуття форми і стилю твору; здатність до власної інтерпретації твору; високий рівень артистизму.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок. Високий рівень виконання навчального матеріалу: виконання чисте, стабільне, технічне з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; належний рівень володіння штриховою технікою та звуком. Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей інструмента на належному художньо-технічному рівні.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок. Виконання на належному художньо-технічному рівні з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів. Артикуляція відповідає художній образності. Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей інструмента добра. Інтерпретація відповідає художньому змісту музичного.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності. Посередній рівень виконання навчального матеріалу з неповним дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; гра нестабільна, технічно недовершена, допускаються неточності нотного тексту. Артикуляція відповідає розкриттю музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними

		засобами музичної виразності задовільне. Погане відчуття стилю твору; посередній рівень артистизму та сценічної культури.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь). Виконання навчального матеріалу на посередньому художньо-технічному рівні з неповним дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; гра нестабільна, технічно недовершена. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності задовільне.
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання. Низький рівень виконання навчального матеріалу: гра нестабільна, мають місце зупинки, «бруд» при відтворенні нотного тексту. Артикуляція не відповідає розкриттю художнього змісту музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності незадовільне.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни. Низький рівень виконання навчального матеріалу: гра нестабільна, з зупинками та повторами складних фрагментів твору з недотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків; низький рівень володіння штриховою технікою та звуком. Артикуляція не відповідає розкриттю художнього змісту музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності незадовільне. Поверхнє виконання, недотримання стилю твору; низький рівень артистизму та сценічної культури.

Шкала відповідності оцінок за екзамен.

Бали	Критерії
35 – 40	Студент продемонстрував досконале володіння музичним інструментом. Технічна майстерність на необхідному рівні. Складність програми відповідає вимогам. В грі присутнє відчуття стилю музики, що виконується. Гра стабільна, без помилок.
30 – 34	Студент продемонстрував дуже добре володіння музичним інструментом. Допустив незначні випадкові технічні огріхи, які суттєво не впливають на загальну картину технічної майстерності. Складність програми відповідає вимогам. В грі присутнє відчуття стилю музики, що виконується. Гра відносно стабільна, проте мають місце незначні текстові неточності, які не порушують форми творів і не впливають на цілісне їх сприйняття.
25 – 29	Студент продемонстрував добрий рівень володіння музичним інструментом. Технічна майстерність добра, але допущені артикуляційні, темпоритмічні неточності у виконанні. Рівень складності програми відповідає вимогам, проте відчуття стилю, характеру музики та фразування не завжди логічне і переконливе. Мають місце деякі текстові неточності.
19 – 24	Студент продемонстрував достатній рівень володіння музичним інструментом. Виявив недосконале володіння засобами художньої виразності. Рівень складності програми середній або завищений щодо його виконавських можливостей. Розуміння стилю фрагментарне, фразування непереконливе. Використання динаміки і агогіки

	дещо хаотичне, непродумане. Артистизм невиразний. Виконання недостатньо стабільне. Текст відтворений з численними неточностями.
10 – 18	Студент продемонстрував посередній рівень володіння музичним інструментом. Виявив обмежені технічні можливості. Складність програми невисока. Не охоплена форма творів, нелогічне фразування. Мало використовує засоби художньої виразності – динаміку, агогіку. Артистизм не виявлений. Виконання програми нестабільне.
1 – 9	Виявлений низький рівень володіння інструментом. Неякісне звуковидобування, значні проблеми з метроритмом. Складність програми недостатня, несформоване відчуття стилю, нерозуміння характеру музичних творів, невміння фразувати. Відсутній артистизм виконання. У тексті допущена велика кількість грубих помилок. Гра нестабільна.

7. Навчально-методична картка дисципліни «Спеціальний інструмент. Скрипка»

6 курс

Аудиторні (індивідуальні) заняття – 24 год. Самостійна робота - 30 год.

Семестровий контроль – 30 год. Модульний контроль - 6 год.

Модулі	3 семестр	
	Змістовний модуль 1	
Назва модуля	Організація сценічно-виконавської діяльності скрипаля	
Кількість балів за модуль	299	
Заняття	1-12	13-24
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Тема 1. Етапи підготовки скрипаля до концертного виступу. Тема 2. Основні форми концертно-виконавської діяльності. 1*24=24 б/ 10*24=240 б. 264 б.	
Самостійна робота	5б.	5 б.
Види поточного контролю	МКР 25 балів	
Коефіцієнт	Усього за період роботи до екзамену 299+387 (за 2 семестр) балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 11,43); екзамен – 40 балів.	

Орієнтовний репертуар

Поліфонічні твори

Бах Й. С. Сонати і партити для скрипки соло
 Телеман Г.Ф. 12 фантазій для скрипки

Твори великої форми

Бетховен Л. Концерт.
 Брух М. Концерт g-moll.

Венявський Г. Концерт №2.
В'єтан А. Концерт №№2, 3, 5.
Лало Е. Іспанська симфонія.
Мендельсон Ф. Концерт.
Моцарт В.-А. Концерти № №1, 3, 4, 5.
Сібеліус Я. Концерт.

Твори зарубіжних авторів

Барток Б. «Румунські народні танці».
Бах Й.-С. Арія, Жига, Бурре, Сарабанда, (обр.Я. Хейфеца), Арія
(обр.К.Фортунатова).
Венявський Г. Куявяк, Мазурка, Легенда, Полонез, Скерцо-тарантелла.
Дрдла Ф. Серенада.
Крейслер Ф. П'єси.
Массне Р. Роздум.
Моцарт В.-А. Адажіо.

Твори українських авторів

Барвінський В. Гумореска на народні теми.
Вериківський М. – Пісня із «Української сюїти».
Кос-Анатольський А. – Куявяк і Оберек із балету «Сойчине крило».
Косенко В. «Мрії», Гавот а-молл,
Левицький І. «Українська рапсодія», «Танок».
Лисенко М. Токата, Елегія, Пряля.
Лятошинський Б. – Мелодія.
Людкевич С. «Чабарашка».
Ревуцький Л. Інтермеццо.
Скорик М. П'єси.

8. Рекомендовані джерела: Основна література

1. Завалко К., Борисов В. Самостійні заняття у професійній кар'єрі скрипаля: психологія та ключові методи // Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика: збірник наукових праць інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, вип. 7, С.19-30.

2. Завалко К.В., Гуральник Н.П. Розвиток скрипкової школи Східної Європи ХХ століття: історія, теорія, методика: навч.-метод. посібник / К.В. Завалко, Н.П. Гуральник. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2005. – 144с.

3. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці / В.Стеценко. – К.: Музична Україна, 1974. – Ч.І - 170 с.

4. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці / В. Стеценко. - К.: Мистецтво, 1964. – Ч.ІІ - 154 с.

Додаткова література

5. Андрейко О.І. Виконавська культура скрипаля: теорія та методика формування : моногр. / О.І. Андрейко. – Л.: Галицька видавнича спілка, 2013.

6. Василевич М.О. Формування досвіду сценічної витримки виконавців-інструменталістів у системі професійної мистецької освіти // Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття. – Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. К.: 2016. 751 с.

7. Завалко К.В. Самовдосконалення вчителя музики: теорія та технологія / К.В. Завалко. Монографія. – Черкаси: ЧНУ, 2007. Завалко К. Інноваційне музичне навчання та розвиток музичних здібностей в учня / К.В. Завалко. Навчально-метод. посібник – К.: ЦУЛ, 2020. – 200 с.

8. Завалко К. Музична педагогіка: інноваційно-психологічний аспект / К.В. Завалко. Навчально-метод. посібник – К.: ЦНЛ, 2020. – 181 с.

9. Menuhin Y. Violin: Six lessons with Yehudi Menuhin. London. Faber Music Limited. 1981.

10. Sloboda J.A. The musical mind: The cognitive psychology of music. New York: Oxford. 1985.